CAM-İŞ

Yıl : 5, Sayı 57 — 1 Eylül 1957

Her ayın 1 inde çıkar

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

Adres : İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Merkezi, Paşabahçe — (İstanbul)

Sahibi :
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası adına :
LÜTFÜ AK
Fiilen neşriyatı idare eden
KEMAL OKUR

Fiatı : 10 Kuruş

SENDİKAMIZIN ONUNCU YILI BÜYÜK TÖRENLE KUTLANDI

Onuncu yıl kutlama törenine bulunan Mebus ve basın mensupları

Sendikamızın Onuncu yıl kutlama töreni 8 Ağustos 957 perşembe günü saat 16 da Şişe ve Cam Fabrikaları A. S. Paşabahçedeki lokalinde İstanbulun tanınmış Sendikacıları, basın mensupları İstanbul Üniversitesi hocaları ve İstanbul mebuslarının hazır bulunduğu bir törenle kutlanmıştır. Kutlama töreninde ilk konuşmayı yapan Sendika Başkanı Lütfü Ak misafirlere hoş geldiniz dedikten sonra Sendikanın bugüne kadar sarf ettiği gayretlere bundan sonra da ayni gayret ve imanla devam edeceğini söyledikten sonra sözü Sendikanın Sabık Başkanı İstanbul Mebusu ve Fahri Başkanımız Ahmet Topçuya bıraktı Ahmet Topçu eski hatıralarından bahsetti.

Sıra ile İşçi Baş Mümessili Hasan Türkay Sendika Genel Sekreteri Cemil Gider eski sendikacılardan Nevzat Şeker ve Zühtü Tetey birer konuşma yapmışlardır. Konuşmaları müteakip hazırlanan büfede misafirlere ikramlar yapılmıştır.

Sendikamızın On yıllık çalışmalarını bir araya toplamak suretiyle Onuncu yıl kitabı ismi altında bir kitap neşredilecektir.

Bu kitap 250 kuruş mukabili satışa arz edilecektir. Arzu edenler İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Paşabahçesindeki merkezinden temin edebilirler.

Onuncu yıl kutlama töreninde kayamş konuşmaını yapan konfederasyon başkanı Nuri Beşer

Onuncu yıl kutlama töreninde hazır bulunan işverenler

YAPI MALZEMELERİ

Son derece şümullü bir başlık altında yazmak cesaretini gösterdiğim bu yazı serisiyle günlük hayatımıza giren bazı maddelerden bahsetmek istiyeceğim. Bunların arasında **Kil, Kum, Kalker, Alçı, Harç, Çimento** gibi mefhumlara kısaca temas edip her yerde görüp tanıdığımız bu maddeleri az da olsa konuşturmağa çalışalım.

KİL: Saf olmayan bir tabiat mahsülüdür. Terkibindeki demir yüzdesine göre kulanma yeri ve kıymeti değişir. Kil, tuğla ve kiremit imalinden başlayıp çanak, çömlek yapılmasına ve porselen sanayiinden, kâğıt mensucat ve kauçuk sanayiine kadar uzanır. Kilden imal edilen aluminden aluminyum ve bileşikleri elde edilir. Bunlarda sayısız işlerde kullanılır. si ze en enteresan olanı söyleyeyim ki, muhtelif giyim eşyaları aliminyum bileşikleriyle su geçirmez hale getirilirler. O halde damdaki kiremitin balkonlardaki saksıların fırınlardaki tuğlaların imalile kalmayıp giyim eşyalarımıza kadar sokulan kil tanınmaya değer bir madde imiş.

Kil, feldspat adı verilen kayaların asırlar boyunca geçirdikleri değişiklikler neticesinde teşekkül etmişlerdir. Kilin ilk teşekkül mahsulü kaolin olmuştur. Bu maddenin zamanla zafiyetini değiştirmesi neticesinde kil meydana gelmiştir. Kil, Kum ve Alumin denen iki maddenin karışımından mütevellittir. Terkibine biraz da su girer. Kabaca üç cinse ayrılabilir. 1) İyi cins kil: Kurşini, sarımsı veya mavimsi renkte olur. Piştikten sonra da rengini muhafaza eder. Kâse, Çini, Fincan imaline yarar. 2) Orta cins killer, kırmızımsı renktedir, demir yüzdesi fazladır. Testi, saksı, küp ve iyi cins tuğla yapımı için kullanılır. 3) Adi Kil: Demirden başka terkibine kireç taşı ve kuvarsta karışmıştır. Kırmızımsı esmer renkte olup tuğla ve kiremit imalinde kullanılır.

Kil yatakları (Alemiyonlu topraklar) dağlar altında kalarak büyük basıklara uğrayacak olursa sertleşerek kil şişli veya (ton şisti) ismini alır. Kil şisti öğütülmeden kullanılamaz. İyi cins killerle beraber ateşe dayanıklı tuğlalar imalinde kullanılır.

Kilin hazırlanması: Kil % 20 — % 40 su ile karıştırılıp yoğrulursa plâstik bir kütle meydana getirir. Buna kil çamuru denir. Bu çamura elle veya kalıpla istenen şekil verilebilir. Kil işlemeye hazırlanırken yatağından çıkarılıp bir sene harici tesirlere maruz bırakılır. Yeteri kadar su katılıp Kuvars feldspat grafit kömür tozu gibi zayıflatıcı maddeler ilâve edildikten sonra iyice karıştırılır. Bu karışım kalıplara dökülüp şekillendirilir, kurutulur ve fırınlarda pişirilir. Kile ilâve edilen yabancı maddeler, pişirme esnasında çatlamamasını temin eder. Kilin dökümü için ekseriya alçı kaplar kullanılır. İyi kalıplanmasını temin için yoğurma suyuna bir miktar soda veya sud kostik atmak şayanı tavsiyedir.

Şekillendirilmiş killer havada kurutuldukları zaman biraz küçülürler. Bunu takip eden pişirme ameliyesinde ise hacım daha da azalır. Kuruturken suyunu kaybederek sertleşen kil, pişirirken de iyice sıkılaşıp kısmi bir erime ile mesamatlarını örter. Killi mamüllerin pişirilmesi işinde odun veya kömür kullanılır. Fırınlar (Halkalı alevli raflı, tünel) ekseriya inkitalı çalışır. Kil ayrıca çimento imalinde kullanılır.

RECAİ OĞUZ

Sendikamızın tertiplediği sünnet düğünü parlak oldu

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının 17 Ağustos 957 tarihinde tertiplemiş olduğu Sünnet düğünü çok parlak ve alâka çekici olmuştur. Seksenbir çocuğun sünneti yapılmış ve binlerce halk programı sabaha kadar seyretmek imkânını bulmuştur. İşçi ve mensuplarımıza daha uzun yıllar temenni ederiz.

TEKNİK DİREKTÖR KDYL FABRİKAMIZDAN AYRILDI

Uzun yıllardan beri Müessesemizde Teknik Direktörlük yapmakta olan Koydel 13.9.957 tarihinden itibaren Müessese ile alâkasını keserek memleketi olan Almanyaya gitmiştir.

İş yerimize geldiği günden beri işyerinin inkişafında ve işçi işveren münasebetlerinin inkişaf etmesi için büyük gayretler sarf etmiştir.

Direktör Koydel'in Müessesemizden ayrılışı işçiler arasında üzüntü yaratmıştır.

12.9.957 akşamı bir veda yemeği tertipliyen Direktöre Sayın Dr. Şahap Kocatopçu kendisine eski işlemeli motif tabaklardan bir tane hediye vermiştir. Ayrıca Şişe ve Cam İşçileri Sendikası Türkiyeyi temsilen Bakır işlemeli tabak ve bir buket, Teknik İçşileri Sendikası bir kuba vermiştir.

Koydel'i hava alanında müessesenin işveren ve işçi temsilcileri tarafından uğurlanmıştır.

Üvelerimize kışlık soğan tevzi edildi

Her sene olduğu gibi bu senede işçi üve ve mensuplarımıza kışlık soğan temin edilmiştir. Çok ucuza verilen soğan tevziatından işçilerimiz çok memnun kalmıştır. Tevzi edilen soğan miktarı 50 bin fazla tondur.

Fabrika Md. lüğüne Bahri Ersoy getirildi

Günden güne inkişaf eden Şişe ve Cam Fabrikaları A. S. Umum Müdürü Dr. Şahap Kocatopçu kendisine yardım etmek ve müessesenin daha fazla inkişafı için yeni bir müdürün tayini hususunda yaptığı teklif meclisi idare tarafından müsbet karşılanmış olup Karabük Çelik Fabrikaları İşletme Şefi Sayın Bahri Ersöz Şişe ve Cam Fabrikaları Müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Yeni Müdürümüz Bahri Ersöz onbeş günden beri yeni vazifesine başlamış olup müessesenin inkişafı ve işçinin refahı için gayretler sarfedeceğine emin bulunmaktayız.

CAM-IŞ: Yeni müdürümüzü tebrik eder, yeni vazifesinde de kendisine muvaffakiyetler dileriz.

cam fabrikası Teknik müşavir md. lüğüne Fethi Arman tayin edildi

Uzun yıllardan beri müessesemizde bulunan ve muhtelif kademelerde vazife alan Teknik Müşavir Fethi Arman yeni kurulacak Cam Fabrikası Müdür lüğüne tayin edildi.

Fethi Arman, Müessesede İmalât ve İşletme Şefliği yapmış bilâhare Teknik Müşavirlik yapmakta idi. Armanın Cam Fabrikası gibi mühim bir müdür lüğe tayini işçiler arasında memnuniyet uyandırmıştır. Bugüne kadar aldığı vazifelerde muvaffak olan Fethi Armanın yeni vazifesinde de muvaffak olacağına emin bulunmaktayız.

Fethi Armanı tebrik eder, kendisine muvaffakiyetler dileriz.

KONGREYE DÂVET

Sendikamızın II. nci Genel Kurul toplantısı 22 Eylül 1957 Pazar günü saat 12.00 de Paşabahçe İnhisarlar Rakı Fabrikası lökalinde icra edilecektir.

Bütün üye arkadaşlarımızın teşrifleri rica olunur.

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti

Gündem:

1 — Yoklama ve Açılış
2 — Kongre divanı seçimi
3 — Faaliyet, Hesap ve Murakabe heyeti raporlarının okunması
4 — Tenkid ve dilekler
5 — Tenkid vedileklere cevap
6 — İbra
7 — Seçimler
8 — Kapanış

İSTANBUL ŞİŞE VE CAM SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASININ 956-957 FAALİYET RAPORUDUR

Muhterem kongre âzaları, sayın misafirler ve dâvamıza yakinen alâka gösteren sayın Basın mensupları kongremize teşriflerinizden dolayı idare heyeti adına sizleri hürmetle selâmlar Sendikamızın 956-957 yılı faaliye raporunu muhterem heyeti umumiyenize arz ediyoruz.

14 Ekim 956 pazar günü akdettiğimiz kongremizde kıymetli reylerinizle işbaşına gelen idare heyetimiz vazife taksimini müteakip sizlerin itimadınıza lâyik olabilmek gayesi ile işe başlamıştır.

Bu cümleden olarak aşağıda arz edeceğimiz faaliyetlerimizi daha ziyade iş şartlarının islâhına, hayat seviyelerimizin yükselmesine, içtimaî kültürümüzün artırılmasına ve Sendikamız etrafında bağlılık ve alâkanın çoşalmasına sarf etmiştir.

Bununla beraber yapacaklarımız yaptıklarımızdan çok daha az olduğunu ve huzurunuza her şeyi yaptık iddiası ile çıkmamış bulunduğumuzu peşinen beyan etmek isteriz.

Ayrıca faaliyet raporumuzun muttaliğ olmanızı müteakip yapıcı tenkidlerinize cemiyet olarak ihtiyacımız bulunduğunu ve bu vesile ile irşat ve ikazlarınızdan idare heyetimiz büyük bir memnuniyet duyacağını arz etmek isteriz.

1956 yılı Eylül ayında işveren tarafından tevzi edilen kısmî zamlarda tatmin olmıyan ve hiç zam alamıyanların Sendikamıza yaptıkları muhtelif talep ve şikâyetleri üzerine bu mevzuda işverenle görüşülmüş neticede işveren bu gibilere bir miktar zam yapmayı tasarlamış olup bu mevzudaki zammın işveren tarafından hazırlanan tevzi portresine mukabil Sendikamız da ayrıca tevzi şekline dair görüşünü işverene arzetmiştir.

İşveren teklifimiz meyanında bulunan Goble akort tarifelerine lüzumlu zammın yapılmasına, ayrıca akort çalışanların haricindeki işçilere % 10 nisbetinde zam yapılmasına dair hususları işverenimiz şayani kabul görmiyerek işletme ve kısım şeflerinin noktai nazarına uyarak mezkûr zammı arzu ettikleri şekilde tevzi etmiş iselerde bugünkü ücret ayarsızlığına ve adaletsizliğine dair işçilerin şiddetli şikâlet ve talebleri karşısında mezkûr zammın tevzi şeklini tatminden uzak ve mahalline masruf olmadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

13/6/957 tarihli oturumumuzda Goble üfleme ustaları, I. ve II. nci kalfaları, Şiller kalıpçıları, Madenci ve ustaları, Pres kızartmacılarının ve üfleme fıskacılarının akort tarifeleri ve pursentlerinden, iş şartlarının ağırlığı dolayısı ile ücretlerinin düşüklüğünden dolayı yaptıkları müteaddit şikâyetleri idare heyetimiz teşekkür etmiş, kendileri ile Sendika lökalinde yaptığımız muhtelif toplantılarda bu husustaki mezkûr işçilerin fikirleri alınarak görüş teatisinde bulunulmuştur.

Ayrıca alınan neticeler yine muhtelif zamanlarda işverene yazılı ve şifai olarak arzedilmiştir.

Böylece pursentlerin ve akort tarifelerinin bir nisbet dahilinde zam görmesi ve iş şartlarının imkânlar dahilinde islâh edilerek bu vesile ile ücretlerin artırılması imkânları hususunda idare heyeti olarak azamî faaliyet sarfedilmiştir.

İdare heyeti olarak Sendikamıza yapılan pirim talimatnamesinin aksak ve noksan hususları hakkındaki şikâyetler azamî bir dikkat ve alâka ile incelenmiştir.

Bu cümleden olarak yapılan tetkikler neticesinde prim talimatnamesinin bazı maddelerinin tadili ve bazı maddelerin de ilâvesi lâzım geldiği kanaatına varılmıştır.

Neticede idare heyetimiz tadili icabeden maddelerin ve ilâvesi gereken maddelerin esbabı mucibelerini ihtiva eden bir rapor hazırlıyarak işverene arzetmiş, ve yukarıda arzedilen şikâyet konularının önlenmesi hususunda mümkün olan azami faaliyet sarf edilmiştir.

Atölye, Meydan, iaşe, tiryaj ve finisaj servislerinden gelen zam talebine dair muhtelif şikâyetler derlenerek müzakeresi yapılmış mezkür işçilerin çok haklı talepleri işverenimize tahriri ve şifahi olarak müteaddit defalar aksettirilmiş ve müdafaaları yapılarak taleplerinin kısmi de olsa yerine getirilmesi hususunda idare heyetimiz azami faaliyet sarfetmiştir.

Sendikamızın başlıca faaliyetlerinin cümlesinden olarak âzalarının geçim seviyelerini yükseltmek ve aldığı ücretlerin iştira kabiliyetlerini günün rayicine göre ayarlayarak ücret indirimine mahal bırakmıyacak şekilde lüzumlu müdahalelerde bulunmak suretiyle fonksiyonuna devam etmiş olduğuna göre idare heyetiniz işyeri ücretlerini tetkik ederek arzettiğimiz gayemiz hilâfına ücret indirimi hareketlerinin vaki olduğunu müşahade etmiştir.

İşçilerin ücretlerinin düşmesi ve uzun zamandan beri ücret adaletsizliklerinin devam eden bir neticesi olarak Sendikamıza muhtelif servislerden yapılan ücretlere zam talepleri karşısında Umum Müdürümüz Dr. Şahap Kocatopcu ile bu mealdeki yaptığımız bir toplantıda âzalarımızın zam taleplerini kendilerine arzettik.

Neticede sayın İşverenimiz umumi bir zammın bu gün için verilemiyeceğini beyan etmiş olmaları dolayısı ile keyfiyet sizlere bir toplantı tertibi suretiyle arzedilmiştir.

Zam taleplerinizde israr ettiğinizi mezkür toplantımızı müteakip Sendikamıza bini mütecaviz imzalı dilekçenizle bildirmiş olmanız muvacehesinde idare heyetimize verdiğiniz yazılı yetkiye müsteniden işyeri işvereni ile toplulukla işihtilâfı vaki olduğunu beyan eden ilk yazılı müracaatını yapmış bulunduğunu ve toplulukla işihtilâfının cümlesinden olan uzlaştırma ve kesin uzlaştırma oturumlarının kanunî imkânlar nisbetinde takib ve intaç ettirmekle idare heyetinizin faaliyet sarfettiğini arz ederiz.

İkramiye Mevzu'u

Âzalarımızın ücret seviyelerini ve geçim imkânlarını biraz daha artırabilmek için Devlet sektöründe çalışan İşçilere verilen ikramiyeler meyanında işyerimizde de çalışan personele ikramiye verilmesi hususunu işverenimizden talep edecek bir komisyon seçtik.

Neticede işveren nezdinde yapılan teşebbüs müsbet karşılanmış olup bu mevzuda büyük bir anlayış gösteren ve Devlet sektöründe verilen ikramiyeler misilli işçilerine de ikramiye vermekten imtina etmiyen işverenimize Sendikamız ve işçiler adına teşekkürü vicdanî bir borç biliriz.

Bu arada uzun zaman Müessesede çalışmakta olup hastalıkları dolayısı ile işlerine devam etmek imkânını bulamıyan bir kısım işçi arkadaşımızda ilerde verilecek ikramiyelerden mahrum edilmiyeceğine kani bulunmaktayız.

İşçi Sağlığını Koruma Nizamnamesi Hükümlerine Ait Faaliyetlerimiz

Muhtelif servislerden işçi sağlığını koruma nizamnamesi hükümlerinin bazı hususlarının yerine getirilmediğine dair şikâyetler idare heyetimizce müteaddit oturumlarda ele alınarak lüzumlu talepler işverene aksettirilmiştir.

Bu cümleden olarak isyeri giyim talimatnamesinin bazı maddelerinin günün icablarına ve son calışma sartlarına uydurularak tadil edilmesi hususunda müsbet neticeler alınmış, bazı servislere işlerinin icabı dolayısı ile kışlık çizme, avcı yeleği, tulum, muşamba göğüslük ve boy muşambası temin edilmiştir.

Bu arada işçilerimizin şikâyetlerinin siklet merkezini teşkil eden Goble servisindeki çalışma sartlarının son bir sene zarfında insan tahammülünün üstünde ağırlaştığını bilhassa 3 ve 4 No:lu fırınların son tadil şeklinin sadece randımanı çoğaltma zihniyeti ile tertip edildiği ve bu anormal imal tarzından mütevellit mezkür fırında çalışma sartlarının normalin dışında imkânsız bir hale geldiği hususları teşkil etmiştir.

İşveren nezdinde yaptığımız teşebbüslerde mezkür fırının anormal iş şartlarından mütevellit işçi arkadaşlarımızın sıhhatlerinin tehlikeye düştüğü, kabarık bir yekünü teşkil eden işçilerin midelerinden sakatlandığı, yine yekünü bir hayli çok olan işçi arkadaşlarımızın ciğeerlerinden sakatlanarak hastahanelere yattığı ve bir kısım arkadaşımızın bu yüzden ameliyat olmak mecburiyetinde kaldığından sakat olduğu, sağlam olarak çalışır görünenlerin de ekserisinin tedaviye muhtaç halde olduğunu idare heyetimiz en açık ve acı bir lisanla belirtmiştir.

İşveren mezkür fırının ve civarındaki faaliyetin modern iş şartlarına göre tadili hususundaki israrlı ve müteaddit müracaatlarımızı işçi arkadaşlarımızın arzettiğimiz elim haline rağmen lüzumlu tadilât yapılıyor, yapılacaktır, ne şekilde yapılmasını arzu ediyorsunuz öyle yapalım, inşaallah önümüzdeki hafta tadilâtı ikmal edeceğiz gibi sözlerle tadilâtı ihmal etmiş işçi arkadaşlarımızın sıhhatlerinin heba olmasına mukabil sadece işyerindeki randımanı düşünmüş olmakla iktifa etmiştir.

Her hali ile modern bir işveren olduğunu ifade eden sayın Dr. Sahap Kotatopçu'nun belkide fazla meşguliyeti ve emir verdiği zevatın kendi mülâhazaları ile işi askıda bırakmaları bir çok kıymetli Camcının hasta ve sakat olmasına ve sağlam olanların da ekserisinin meslek aşklarının zayıflamasına sebep olmuştur.

Durum işverene müteaddit defalar bildirildiği gibi neticede mes'ele ayrıca da sayın Bölge Çalışma Müdürü Bedii Süngütay'a arzedilmiş ve sayın Bölge Müdürü senelik mezuniyetini kullanmakta olmasına rağmen fabrikamıza bu meselenin islâhı için müteaddit defalar gelmiş, işverenle yaptığı görüşmede durumun düzeleceği vaadini almış olmasına rağmen üzülerek beyan etmek isteriz ki, 3 ve 4 No.lu fırın ve civarındaki iş şartları en kötü ve yıpratıcı halile devam etmektedir.

İşverenle Münasebetlerimiz

Sendika idare hey'etimiz faaliyetlerine başlarken kendisine şiar edindiği işverenle iyi münasebetler kurmak ve bu vesile ile işçi ile işveren arasında zuhur edecek ihtilâfları mantık ve mevzuat çerçevesi dahilinde tam bir iyi niyetle salim kararlara bağlamak prensibini gütmüştür.

Bu cümleden olarak isci meselelerimizin işverenle salimane bir şekilde tezekkür edilmesi imkânını bulabilmek için her ay işverenle münasip görülecek bir günde toplantılar tertip etmek arzusunu ihzar etmiştir. Bu kabil toplantıların devamını işverenimiz de o gün makul görerek ilk toplantımızı nisan ayının sonunda akdetmiş olduk; ve mezkür toplantıda bir çok işçi meseleleri hal yoluna girmiş olmasına rağmen nisan ayını müteakip bu kabil toplantılara her neden ise isverenimizce iltifat gösterilmediğinden tekrarlanma imkânı bulunamamıştır.

Uzun yıllar işyerimizde hizmet etmiş olan bazı işçi arkadaşlarımızın bilerek veya bilmeyerek tesadüfen terettüp ettikleri hataları dolayısiyle kendilerine işyeri içyönetmenliğine göre cezalar tertip edilmiştir.

Bu hallerinden mütevellit dosyaları ceza fişleri ile kabarık hale gelen bu kabil işçi arkadaslarımızın, isyerimizin son tekâmüllerine uygun bir nazire olarak cezalarının affedilmesi teklifini işverenimize yaptık.

Yapılan müzakere neticesinde cezaların bazı nevilerini dosyalarda iptaline karar verilmiş bu vesile ile işçi arkadaşlarımız iş emniyeti babında kısmi de olsa bir ferahlama hissetmişlerdir.

İşçilere hafta arasında istirahat almaları hallerinde pazar yevmiyelerinin verilemiyeceğini 5837 sayılı kanunun muaddel 6734 sayılı kanun hükümlerine müsteniden beyan eden işverenimizin tatbikatının tashihi hususunda yaptığımız müracaatlar neticesi işçinin ihtiyarı dışında olarak hafta arasında istirahat alışının işverenin verdiği izinler kadar tabi'i ve meşru mazeret telâkki edilmesi lâzım geldiğinden hafta tatili yevmiyelerinin verilmesi hususundaki talebimiz müsbet neticelenerek bu kabil işçilerin pazar yevmiyelerinin ödenmesi hususu tahakkuk etmiştir.

Sosyal Faaliyetlerimiz

Âzalarımızın sosyal ihtiyaçlarını ön plânda mütalea eden sendikamızın giyim esyası, gıda maddeleri ve yakacak gibi hususları aşağıda arz edeceğimiz şekilleri ile bedelleri taksitle kesilmek üzere tevzi etmistir.

Şöyleki: Âzalarımızın kışlık soğan ve patates ihtiyacını mevsimin en müsait şartlarına uyarak ve en ucuz şekilde temin etmistir.

Yine âzalarımızın bayram arifesinde arzu ettikleri her nevi giyim eşyasını yine en müsait şartlar altında tevzi etmiştir.

Keza sendikamız âzalarının yakacak ihtiyacı olan mangal kömürünü de en müsait şartlar ile tevzi etmek imkânını bulmuştur.

Ayrıca âzalarımızın battaniye ihtiyaçları da nazarı itibara alınarak kâfi miktarda ve iyi kalite battaniyelerin de tevzi'i sağlanmıştır.

Bir hamiyet yuvası olan sendikamızın sosyal inanışının mütevazi bir örneğini teskil eden emekli ve muhtacı muavenet işçi arkadaslara kış dolayısiyle sene başında, şeker ve kurban bayramlarında yekûnu 2600 lira civarında maddî yardım yapılmıştır.

Sendikamızın eski senelerde olduğu gibi bu sene de sosyal alanda en büyük ve kutsi faaliyetlerden birini teşkil eden âzalarımız çocukları için bir sünnet düğünü tertip etmiştir. Bu vesile ile muhitimizdeki halkın ve işçi ailelerinin topluca güzel bir gece geçirmelerini sağlamış olmakla sendikamızın serefi ile mütenasip tertiplediği sünnet düğününden azami derecede arzu edilen sosyal maksat elde edilmiştir.

Kültürel Faaliyetlerimiz

Sendikamızın ve muhitimizdeki sosyal hareketlerin gözü, kulağı ve dili olan fikir organımız (CAM-İŞ) gazetesini yine sizlerin mesele ve dilekleri ile meşbu olarak neşir hayatında devam ettirmiş olmakla kültürel çalışmalarımızın başlıcalarından birini ifa etmiş olduğumuza kani bulunmaktayız.

Bu arada (CAM-İS) gazetesi yazı işleri müdürlüğünü kurulusundan itibaren uzun yıllar ifa etmiş bulunan HÜSEYİN KARA arkadaşımız kendi istikbali bakımından daha müemmen bir vazife ile aramızdan ayrılmış olmasından mütevellit huzurunuzda kendisinin bu hizmetlerine mukabil teşekkürlerimizi bir borç telâkki ederken basın kanununun muaddel şekline uyarak lise mezunu bir yazı işleri müdürünün temini hususunu da idare heyetimiz sağlamıştır.

Sendikamız lokalinde imkânlar nisbeti müsaadesinde toplantılar tertip edere kâzalarımızın sendikacılık meseleleri hususunda tenvir edilmeleri için faaliyet sarfedilmiştir.

Sendikamızın kuruluşundan bugüne kadar on yıl dim dik ayakta duruşunu ve Türk sosyal hayatında kendine düşen vazifeyi millî kanunlarımızın ışığı altında azami feragat ve gayretle yapmakta devam edişini muhterem heyeti umumiyenizin yakın ve azimli alâkası ile sağlamış olduğunu beyan etmek vicdan borcumuzdur.

Bu hususta müştereken iftihar ederken Onuncu yılını idrak eden sendikamızın yine On yıllık faaliyetini bir arada görmeği büyük bir iştiyakla arzu ettiğinize kani bulunmaktayız.

İdare heyetimiz bu mülâhaza ile sendikamızın On yıllık faaliyetinin bir özetini mütevazi bir kitab içerisinde sizlere ve efkârı umumiyeye arz etmeyi uygun bulmustur.

Ayrıca Onuncu yılını idrak etmiş olan Sendikamızın bu mutlu gününü mütevazi bir törenle isyerimizdeki lökalimizde Sendikacılık sahasında ötedenberi hizmetleri görülen muhterem misafirlerimizin ve sizlerin iştirakı ile kutlamış olduğumuzu ayrıca belirtmek isteriz.

Malûmunuz veçhile Sendikamız her fırsattan faydalanarak ve azami imkânları kullanarak mevcut saraitler çerçevesi dahilinde sizlerin sıhhî şartlarınızın fikri ve tatbiki olarak tekâmül ettirilmesi yolunda azami faaliyet sarf etmiştir.

Bu vesile ile İşçilere ve bilhassa Sendikamıza sempati ve yakın alâkalarını lütfetmeği esirgemiyen muhterem Doçent Dr. Cihad Abaoğlu Beyefendinin ve meslek arkadaşlarının iştirakı ile isyerimize gelerek sıhhî şartlarınızın islâhı ve korunma careleri hususuna atfedilen bir konferans vermiş olmaları dolayısı ile muhterem Dr. Cihad Abaoğluna huzurunuzda Sendikamız ve sizler adına en derin teşekkürü bir borç biliriz.

İşçi Sigortaları Kurumu ile Alâkalı Çalışmalarımız

Sendikamızın muhtelif tarihlerdeki oturumlarında İşçi Sigortaları kurumu ile alâkalı şikâyetler müzakere edilmiş neticede bir komisyon seçilerek Dr. ların isçilerimize hüsnü muamele göstermelerini Dispanserdeki personelin lüzumlu temizliğin lâiki ile yapmalarını ve iscilerimize azami alâka ve titizliği göstermelerini, ayrıca dispanserimiz de tedavileri mümkün olmıyan hasta arkadaşlarımızın Sultanahmet ve Nişantaşı hastahanelerinde ihtimamla bakılmaları ve sık sık hastahaneler ve sanatoryomlar gezilerek hasta arkadaşlarımızın hatırlarının sorulması, şikâyetlerinin tesbiti ile giderilmesi yolunda müteaddit defalar fa

Türkiye Müzisyenler Sendikası Ana Tüzüğü

(Geçen sayıdan devam)

c) Ana nizamname ve dahili talimatnamenin maddelerile ve İdare Kurulu kararlarına riayet etmemek.

Madde 46. Muvakkat ihraç cezalarının verileceği hal ve cezayı alacak üyeler:

a) Bir sene içinde iki defa tevbih cezası almak.

b) Sendikanın gayelerini yazı veya sözle sebote etmek.

Madde 47. Kesin ihraç cezasının verileceği hal ve cezayı alacak üyeler:

a) Mad. 44 ün (a) bendindeki halleri tekrarlamak ve devam ettirmek.

b) Mad. 46. nın (b) bendindeki hallerin müsebbibi şeklinde sendikanın gayelerine mugayir filiyatta bulunmak.

c) Yabancı bir devletin veya herhangi bir teşekkülün siyasetine, propogandasına, fikir ve kanaatinin yayımına ve gerçekleşmesine yardım etmek ve alet olmak.

d) Milli menfaatlere ve Milliyetçiliğe aykırı harekette bulunmak.

e) Medeni haklarını kaybedenler.

Madde 48. Haysiyet divanı tarafından Haysiyet divanınına selbedilen üyeye verilecek her türlü cezalar o üyenin siciline işlenir ve kayıt ayrıca şahsı dosyasında muhafaza edilir.

Madde 49. Haysiyet divanı tarafından verilen kesin ihraç kararına muhatap olan üyeler bir defaya mahsus olmak özere genel kurulda itirazda bulunabilir.

Mali Hükümler

Madde 50. Sendikanın gelirleri.

a) Üyelerin sendikaya giriş olarak verecekleri 25 lira

b) Aylık 5. lira üye aidatları.

c) Teberrular

d) Konser ve eğlence tertipleri.

e) Piyango hasılatı.

f) Gezi ve tenezzühler.

Madde 51. Sendika tahsildarı için lüzumlu belgeler.

a) Üyelerden toplanacak aidatları sendikanın resmi mühürü ile sendika saymanının imzasını havi cilt ve yaprak numarası yazılı makbuzların üzerine üyenin adı, soyadı, sicil No. su ve aidatın hangi aya ait olduğu yazılır.

b) Dip koçanlı olan aidat makbuzları muhasebe tarafından saklanır. dan istenildiği zaman gös- Üye ve murakıplar tarafın terilir.

c) Teberru makbuzları da resmi mühürle mühürlenir. Teberru toplayanlar makbuzlar imza karşılığı ve başkanlıkça kendilerine teberru topayabilme selâhiyetini belirten resmi belge ile beraber verilir.

Madde 52. Sendikanın aidatlarını İdare kurulu kararile tahsildar toplar, muhasip tarafından imza karşılığı aidat makbuzları kendisine verilir. Tahsildar topladığı aidatları her tafta Veznedara teslim etmekle mükelleftir. Tahsildara sendikaya topladığı aidatlar karşılığı İdare Kurulunca kararlaştırılacak miktarda yol harcırahı olarak bir % de ücret verilir. Tahsildara verilecek % de karşılığı ücret Muhasebece hazırlanacak makbuzla tadiye edilir.

Hüviyet Cüzdanları

Madde 53. Sendika Hüviyet Cüzdanları asli üyelere ve İdare Kurulunda vazife alan üyelere verilir.

a) Asli üyelerin hüviyet cüzdanları ancak sendikaya kabulünden sonra imza karşılığı teslim edilir.

Başkanlıkca mühür ile tastikli pullu hüviyet cüzdanları ancak muteberdir. Hüviyet cüzdanı üyenin kimliğini belirten belgedir.

Zayiinden gazeteye ilân verilmek üzere ikinci bir defa hüviyet cüzdanı verilir.

b) Genel kurulda idare kuruluna seçilen üyeler için İdare kurulundaki vazifelerini belirten hüviyetle pul ve başkanlık mühürü ile tasdikli olarak verilir. Ayni hüviyetler haysiyet divanı ve murakabe heyetin de vazifeli üyelere de verilir.

Bu hüviyetleri her yıl hüviyet sahiyleri vize ettirirler, İdare kurulu Haysiyet Divanı ve murakabe heyetine ikinci bir defa seçilmeyen Hüviyet cüzdanlarını başkanlığa iade etmekle mükelleftirler. Vize ve tasdiksiz hüviyetler muteber değildir.

Sendika şubeleri

Madde 54. İstanbul merkez olmak üzere Türkiyenin Batı Musikisile iştigal eden müzisyenlerin rok bulunduğu şehirlerde şubeler açılabilir.

Madde 55. Şube açılacak Vilâyetteki muzisyenler müteşebbis heyet olarak sendika merkezine yazılı olarak müracat ederler. Müracaad Merkez İdare kurulu tarafından ilk oturumda müzakere edilir. Teklif kabul edildiği taktirde Başkan veya Başkanlık tarafından şube açmaya yetkili bir üye şube açılacak Vilâyete vazifeli olarak gönderilir.

Merkezi temsil eden bu üye mahallin en büyük mülki amirine şube açılması hususunda bir dilekce verir. Şube açılmadan üç gün evvel iki gazete ile ilân edilir. Oradan bulunan müzisyenlerle genel kurul toplanır.

Şube Başkanı vfe İdare Kurulu seçimi

Madde 56. Genel kurul toplantısında bulunan üyeler arasından açık oyla önce Başkan seçilir. Açık veya gizli oyla yapılacak İdare kurulu seçiminde en çok rey alan dört kişi asli ve oy sırasına göre sıra ile üç kişi de yedek üyeliğe seçilir.

Asli üyeler arasında başkanın riyasetindeki ilk oturumda gizli reyle vazife taksimi yapılır. Sıra ile Başkan Vekili, Genel Sekreter, Muhasip, Veznedar ve üye secimi yapılır.

Şube Haysiyet Divanı ve Murakabe Heyeti seçimi

Madde 57. Üç ve iki yedek üyeden müteşekkil Şube Haysiyet Divanı ile iki kişiden mürekkep Murakabe heyetini genel kurul üyeler arasından gizli reyle seçer. Haysiyet divanı ve murakabe heyetinin vazife ve selâhiyetleri ana nizamnamenin aynı olarak tatbik edilir.

(Devamı var)

...aliyet sarf edilerek bu yönden de müsbet neticeler sağlanmıştır.

Muhitimizdeki bir hastahane ihtiyacının ehemmiyetine binaen tam selâhiyetle bir arkadaşımızın muhitimizdeki Sendikaların temsilcileri ile müştereken Ankaraya giderek alâkalılarla lüzumlu teması yapması temin edilmiştir.

Faaliyetimizin müsbet neticesi olarak İşçi Sigortaları kurumu Umum Müdürü 1957 imar faaliyetleri meyanında Paşabahçede elli yataklı bir hastahanenin yapılacağını beyan etmiştir.

Üyelerimizle Olan Münasebetlerimiz

Sendika idare heyeti olarak üyelerimizin taleblerini ferdi, toplulukla ve her mahalde büyük bir hüsnüniyet ve tahammülün üstünde bir sabırla karşılayarak intac ettirmeğe çalıştığımızı bu arada beyan ederken bir kısım işçi Grubları arasında Sendikamız Kongresini ve işçi Mümessilliği seçiminin seçim atmosferinden mütevellit tahaddüs eden fikir ve anlayış farklarından dolayı Sendikamızdan zuhur eden yüzü mütecaviz istifa vuku bulmuştur.

Ancak istifa eden arkadaşlarımızın Sendika lökalinde toplıyarak istifa sebeplerinin izale edileceğini fikir ayrılıklarının idare heyetimiz calısmaları neticesinde ortadan kaldırılacağını beyan etmemiz üzerine mezkür arkadaşların gösterdikleri büyük anlayış ve olgunluk neticesi Sendikamızdan ayrılmaktan sarfınazar etmişlerdir.

Tesanüdün devam etmesinde gösterdikleri anlayıştan dolayı mezkür arkadaşlarımıza idare heyeti olarak tesekkür ederiz.

Sube Faaliyetlerimiz

Çubuklu Şubemizdeki âzalarımızın prim alamadıkları ve akort tarifelerindeki düşüklüklerden mütevellit şube idare heyetimiz vasıtası ile Merkez Sendika idare heyetine yaptıkları muhtelif şikâyetler çesitli oturumlarımızda tezekkür edilmiştir.

İdare heyetimiz bu hal karşısında Çubukluda kurulu Cam Fabrikası işvereni ile yaptığı muhtelif temaslar neticesinde müsbet bir sonuca vararak âzalarımızın taleblerini şube idare heyeti ile birlikte ekseri azamısının tahakkukunu temin etmiş bulunmaktadır.

Yine Çubuklu Şubesi idare heyetinin o iş yerindeki âzalarımızın taleplerine müsteniden vizita yapabilecek bir mahallin bulunmadığından bahisle yaptıkları müracaat incelenmiş, bir hal çaresi olarak komşu işveren petrol ofis revirinde hasta işçilerin muayene yapılması gibi çok makul bir teklifi mezkür işyeri işverini kabul etmemiş olmakla işçilerine karşı sosyal anlayışının kifayetsizliğini ifade etmiştir.

Kartaltepe Şubesi

Kartaltepe Cam Fabrikasında çalışan âzalarımız adına açtığımız toplulukla iş ihtilâfının neticelerini yüksek hakem kurulunda takip etmek üzere Ankaraya Merkez idare heyetimizden iki arkadaş gönderilmiş olmakla bu mevzuda azami alâka ve gayret gösterilmiştir.

Mezkür işyerindeki ücretlerin düşüklüğü ve iş şartlarının işçi sağlığı nizamnamesi hükümlerine uymıyan hususlarını muhtelif defalar âzalarımızdan aldığımız şikâyetlere müsteniden Kartaltepe fabrikası işvereni ile yaptığımız görüşmede mezkür işveren bu meselelerimiz karşısında hiç bir anlayış göstermiyerek sadece hususi menfaatlerinin tahakkukunu düşünmek suretiyle mezkür işçilerimizi bütün iztirabları ile başbaşa bırakmıştır.

Seramik ve Mozayik Şubemiz

Topkapıda kurulu Seramik Fabrikasındaki âzalarımızın ücretlerine zam, ikramiye, günde bir öğün yemek verilmesi, elbise ve ayakkabı verilmesi hususundaki taleplerini idare heyetimiz mezkür isverenle toplantılar tertip ederek arz etmistir.

Neticede Seramik Fabrikası işvereninin müsbet anlayışı ve idare heyetimizin âzaların malûm taleblerini tam bir vuzuhla anlatışları neticesi yüzde on nisbetinde zam. ikramiye, is elbisesi ve günde bir öğün yemek verilmesi hususu temin edilmistir. Bu yönden Seramik Fabrikası isverenine tesekkür etmeği bir borç biliriz.

Cibali Şubesi

Merkez sendika idare hey'eti olarak Cibali şubemiz idare heyeti ile tesis ettiğimiz sık temas neticesi ve isveri temsilcileri isçi dileklerini laiki ile yerine getirmelerini becerebilmeleri sayesinde mezkür işyerinda akortçulara ve yevmiyecilere takriben yüzde on nisbetinde zam alnımıs ve is sartları islah edilerek akortçuların kazancı dolgun bir yevmiyeye yükselmistir.

Komşu Sendikalarla Münasebetlerimiz

Genel kurulumuzda alınan hey''eti umumiye kararı gereğince işyerimizde kurulu ikinci sendika ile sendikamızın birleşmesi yüzünden seçilen, idare hey'etinin selâhiyetli kılınmış olması muvacehesinde idare hey'etimiz mezkür sendika idare hey'eti ile birleşme mevzu'unda müştereken müteaddit toplantılar yapmış olmamıza rağmen bu arada birleşme şartlarını tarafsızca tezekkür etmiş olmamız karşısında henüz arzu ettiğimiz birleşmeyi tahakkuk ettiremediğimizden üzgünüz.

Sendikacı olarak, sendikacılığın inkişafı ancak tesanüdün tealisi ve iyi münasebetlerin gelişmesi ile kani olduğumuzdan komşu kardeş sendikalarımızla münasebetlerimizi, her fırsatı ve azami imkanlarımızı kullanarak komşu sendikalarımızla sık sık kongrelerine iştirak etmek suretile ve en mühim meselelerde fikir teatisi yaparak tertip ettiğimiz toplantılara kendilerini davet ederek ve müşterek meselelerimizde komüsyonlar tertip etmek suretile lüzumlu faaliyetlerde bulunarak devam ettirmis olduk.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği İle Olan Münasebetlerimiz

Bağlı olduğumuz üst kurulumuz olan İstanbul işçi sendikaları birliğinin her sahadaki hareketlerine maddi ve manevi iştirak etmek suretile ve mezkür birlikçe gönderilen bütün tamim ve direktiflere harfiyen riayet etmis olmakla münasebetlerimizi en iyi bir şekilde tekamül ve idame ettirdik.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile münasebetlerimiz

Türk işçisinin temsili kabiliyetini bünyesinde toplayan Türkiye işçi sendikaları konfederasyonunun gelişmesinde ve fonksiyonunu idame ettirmesine sendikamızın payına düşen maddi ve manevi bütün vecibelerimizi büyük bir titizlik ve azami alâka ile ifa ettik.

Ayrıca son defa yapılan Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu genel kuruluna sendikamız adına iki delege iştirak etmiş kongre divanında ve muhtelif komüsyonlarda delegelerimiz sendikamızın görüs ve inanısını ifade etmek ile lüzumlu hizmetler de bulunmuş bu arada bir delegemiz de Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu idare hey'etine seçilerek vazife almıştır.

Muhterem arkadaşlar bir senelik faaliyetlerimizin muhtasar plânçosunu sizlere arzederken bu mevzuda idere hey'eti olarak mevcut imkan ve şerait nisbetinde sizlere faydalı olmağa çalıştık.

Takdir ve tenkitlerinizde serbestçe hareket etmenizi tavsiye eder yeni seçeceğiniz idare hey'etine ve muhterem kongremize başarılar temenni eder hepinizi hürmetle selâmlarız.

İDARE HEYETİ

Başkan	Bşk. Vekili
Lütfü Ak	**Şevki Çırak**
G. Sekreter	Muhasip
Cemil Gider	**Ali Akın**
Veznedar	Âza
Ali Kulüp	**Hasan Acar**
Âza	Âza
Hasan Türkay	**Fethi Ünal**
Âza	
T. Yıldırım	

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının 31-8-956 31-8-957 yılı hesap blânçosudur

AKTİF		PASİF	
Gayri Menküller,	15.795.69	Biriken Aidatlar	65.972.84
Demir Başlar	3.934.29	Bir yıllık devrede masraflar çıkıtktan snora hasıl olan gelir	20.136.34
T. Ticaret Bankası (P. Bahçe)	30.265.01		
„ „ „ (Beykoz)	498.67		
İş Bankası	1.144.65		
Zıraat Bankası	1.800.00		
Ak Bank	8.49		
Garanti Bankası	1.060.34		
Cam İş Gazetesinin de	1.357.69		
Muhtelif Borçlularda	28.020.24		
Kasa Mevcudu	2.224.11		
	88.109.18		**86.109.18**

1/9/1957 — 31/8/957 DEVRESİ KÂR VE ZARAR HESABI

GİDERLER		GELİRLER	
Hasta ve Sosyal Yardım	8.415.90	Teberrüler	3220.00
Cenaze Yardımaları	2.488.00	Banka Faizi	629.77
Müteferrik Hesaplar	4.762.22	Piangodan gelir	1.181.75
Haricirahlar	4.115.09	Aidatlardan Gelir	36.193.46
Personel Ücreti	5.700.32	Ceza Hasılâtı	1.250.65
Kırtisie Masrafı	93.53	Şubeler geliri	311.06
Senidkalar Birliiğne Aidat	110.00	Sünnet Düğünü geliri	4.601.01
Birlik Avukat Aidatı	110.00		
Türk İşe Aidat	1.250.00		
P.T.T. Gideri	77.55		
İlânat Gideri	40.00		
Matbu Evrak için	70.00		
Gelir Vergisine	13.75		
Masraflar çıktıktan sonra hasıl olan gelir.	20.136.34		
	47.387.70		**47.387.70**

İKTİBASLAR :

TÜRKİYE İŞ İHTİLÂFLARININ TARİHÇESİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

Avukat
Sedat Toydemir

(Geçen sayıdan Devam)

1 — Birinci ve en esaslı sebep, memleketimizde Çalışma Bakanlığının kuruluşundan itibaren yukarıda işaret ettiğimiz zihniyet değişikliğinin mevcudiyetini işcilerimizin tecrübe ile görmüş ve anlamış olmalarıdır. Memleketimizdeki son demokratik inkişaflar ise bu bakımdan daha salim bir itimat havası yaratmıştır. Bu itibarla tahkim mekanizmasının islediğini gören işçiler bu müesseseden haklı olarak istifade etmektedirler.

2 — İkinci sebep işçiye sendika kurmak hakkının tanınmış olması ve sendikalara toplulukla iş ihtilâfları çıkarabilme selâhiyetinin verilmesidir.

3 — Üçüncü sebep, ekseri isletmelerde ikinci cihan harbi sırasında koordinasyon kararları ile müsaade edilmiş bulunan devamlı fazla mesainin pevderpey kaldırılmass neticesi işçinin esasen az olan aylık ücret gelirinin alıştığı miktarın altına düsmesidir.

4 — Dördüncü sebep ise umumiyetle ücret seviyesinin yükseltilmesi gayesidir.

İhtilâfların halli hususunda bugün meleketimizde ecburî tamhkim sistemi cari olup grev ve lokavt kanunlarımızla menedilmiştir.

Türkiyede grev memnu mudur? :

Grevin kanunlarla yasak edildiğini ifade ettikten sonra bunun memnu olup olmadığının münakasasının yapılamıyacağı tabiidir. Ancak son zamanlarda grev mevzuunda yapılmıs olan münakasalar dolayısiyle arada sırada grevin Türkiyede memnun olmadığı, bazı şartlar altında greve müsaade edilmiş bulunduğu şeklinde mütalâalar serdedildiğinden bu bahis üzerinde duruyoruz. Türkiyede grev memnudur. Ceza Kanunu ile menedilen grevi İş Kanununun 72. nci maddesi de sarahaten ve kat'î olarak menetmiştir. Gerçi 73. ünc maddede grevin tarifi yapılırken, bir iş bırakma hâdisesinin grev sayılması için lüzumlu şartlar bulunmadan iş bırakmanın tecviz edildiği sürülmektedir. B utarzı düşünüş hatalıdır. Her ne kadar 73. üncü maddenin verdiği tariften ihbarlı bir iş bırakmanın mümkün olacağı anlaşılmakta ise de bu şekildeki ihbar bir grev ihbarı olmadığı gibi müddetin hitamındaki iş bırakma da grev değildir. Buradaki ihbar sadece aktin feshi ihbarıdır. Ayni usul ve müddetlere göre yapılacaktır. Müddetlere riayet edilmediği taktirde iş aktinin ihbarsız feshinden mütevellit tazminata hükmolunabilecektir. Binaenaleyh bu şekil ihbar neticesinde toplu olarak işi terk etmek grev değil, aktin feshi olacak ve işçinin tekrar işe dönme arzusu işvereni hiç bir şekilde bağlamıyacaktır. Şayet işçi işe avdet ederse yeni bir iş akti yapmış olacaktır.

İş Kanununun 74. üncü maddesi ise lokavt'ı tarif ederken işçiye bazı ahvalde ihbarsız olarak ve birdenbire toplu bir şekilde işi bırakma selâhiyetini vermektedir. Bu hâdisedeki işi bırakmada hukukî mânası ile grev olmayıp lokavt'ı tevlit eden bir nevi aktin feshi hâdisesidir. Bu kabil hâdiselere iş hayatında rastlanmaktadır. İşverenlerin mer'i iş şartlarını kendi lehlerine ve işçilerin rızası hilâfına değiştirdikleri için işçilerin iş bıraktıkları vakidir. Ancak yukarıda da işaret ettiğimiz veçhile bu bir grev değildir.

Greve benzer haller ve sebepleri :

Memleketimizde grev memnu olmasına rağmen bazı iş ihtilâflarında işçilerin toplu olarak ve birdenbire işi terk ettikleri ve ihtilâf neticelendikten sonra işe avdet ederek kıdemleri değişmeden eski işlerine devam ettikleri vakidir. 1948 senesinde İstanbulda bir çimento fabrikasında işveren her biri 11 saat çalışan iki posta ile 18 kişiye gördürdüğü işi fazla mesai ücretlerinin kanunî zamlarından tasarruf gayesi ile aynı işçilere sekizer saatlik üç vardiya ile gördürmeye teşebbüs etmiştir. İşçiler bu şekil mesaiyi kabul etmiyeceklerini evvelden bildirmiş olmalarına rağmen tesbit edilen günde işverenin ısrarı karşısında yeni şekilde çalışmayarak fabrikaya girmişler ve fakat iş başı etmiyerek o daireyi işgal etmişlerdir. Hâdise evvelâ adlî makamlara, bilâhare Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmiş neticede İş Kanununun 74. ünüc maddesi hükmü muvacehesinde işçiler haklı görüldüklerinden talepleri kabul olunarak işlerine avdet etmişlerdir [31].

Bu hâdise hukukî mânasiyle bir grev olmadığı halde fiilen grev seyri takip etmiş ve bir grev gibi neticelenmiştir.

Greve benzer hâdiseler memleketimizde daha ziyade liman tahmil tahliye işçileri arasında sık sık görülür. Devlet Limanları Umum Müdürlüğü ile kömür tahmil tahliye işçileri arasında vaki bir ihtilâfta işsiz oturan altı posta kömür işçisi bulunduğu halde hariçten teşkil edilen bir postaya iş verilmiştir. Bunun üzerine işçiler Lima nUmum Müdürlüğüne müracaatla vaziyeti protesto etmek istemişler, faktt kendilerine kömür tahmil tahliye işçisinin muvakkat işi olduğu, her zaman iş vermek mükellefiyeti bulunmadığı cevabı verilmiştir. Bu cevap üzerine işçiler 24 saat müddetle kendilerin iş teklif edildiği halde işe kalkmamışlardır. Neticede uzlaşma temin edilmiş ve işsiz kömür işçisi bulunduğu zaman dışarıdan başka işçi almaamyı Limanlar Umum Müdürlüğü kabul etmiştir [32]. Bu harekete benzer bir ihtilâfı da deniz tahmil tahliye işçisi yapmış ve işe gitmeden ücretten pay alan kimselerin paydan çıkarılmasını talep ederek üç gün işe kalkmamıştır. Bu müddet zarfında kara tahmil tahliye işçileri işe sevkedilmiş ise de neticede talep kabul olunmuştur [33]. 1944 senesinde Devlet Denizyolları İdaresi işçilerin yükleri kaldırmak için kullandıkları kancaların çuvalları delerek ziyana sebep olduğu mülâhazası ile bu kancaları kullanmayı yasak etmiştir. Bu mevzuda liman tahmil işçisi ile çıkan ihtilâf neticesinde işçiler 24 saat işe kalkmamışlar ve neticede kanca iişçiye iade edilmiştir [34]. 1950 senesinde üç saat kadar süren bir grevle tahmil tahliye işçileri sevk memurunun işine iadesini talep etmişler ise de o gün işine dönen sevk memuru bilâhare tekrar başka vazifeye tayin edilmiştir [35].

Liman tahmil tahliye işçileri işyerlerine uzun müddetli iş akitleri ile bağlı bulunmadıklarından ve kollektif mukaveleler de mevcut olmadığından geçici koalisyonlar kurarak sık sık iş bırakma imkânını bulmaktadırlar. Bu hâdiselerde iş aktinin günlük olması ve ne işçinin, ne de işverenin hergün işverme mükellefiyeti ve iş talep etme hakkı bulunmaması işçilerin işbaşı etmeme hâdiselerinde grev unsurlarının tekevvününe mani olan başlıca sebeplerdir. Bu gibi geçici koalisyonları kurmak hususunda memleketimizde de diğer memleketlerde olduğu gibi en fazla faaliyet gösteren liman tahmil tahliye işçileridir. İstanbul kömür yükleme ve boşaltma işçileri ise bu zümre içinde en ileri giden işçilerdir.

Kömür tahmil tahliye işçilerinin en mühim grevi İstanbulda mütareke zamanı 1337 senesinde yapılmıştır. Bu hukukî mânası ile de tam bir grevdir. İhtilâfın mevzuu ücret tezyidi talebidir. O tarihlerde kömür tahmil tahliye işinin işvereni bulunan rum müteahhitler bu grevi İngiliz isgaline karşı bir hareket olduğu iddiası ile isçiyi işgal kuvvetlerine ezdirmek istemislerse de vaziyet anlaşılarak 24 saat süren grevden sonra ücretlere zam yapmak talebi kabul edilmiştir. Bu grevin faydalı bir neticesi de işçinin bir cemiyet kurması için gereken şartları ihdas etmis olması ve neticede sendika tarzında bir cemiyetin kurulmuş bulunmasıdır [36]. Bu cemiyet 5018 sayılı kanunla sendikalar kuruluncaya kadar muhtelif namlar altında devam etmek imkânını bulumş ve neticede sendika statüsünü iktisap etmiştir.

Kömür tahmil tahliye işleri müteaahhit tarafından yapılırken bu işlerde çalışan işçiler sekiz saatlik mesai ve ücret zammı gibi sebeplerle o kadar çok ihtilâfa gitmişler ve üteahhitleri tam iş zamanı işe kalkmıyarak o kadar çok rahatsız etmislerdir ki nihayet müteahhitler Kuruçeşmede çalışan köylü ameleden mütehassıs işçi yetiştirmek mecburiyetinde kalmışlardır. Bütün bu mücadele son ünvanı Liman ve Kara Kömür Yükleme ve Boşaltma İşçileri Sendikası olan yukarıda ilk kuruluşundan bahsettiğimiz cemiyetin eseridir diyebiliriz.

(Devamı var)

[31] Hususî dosyamız.

[32-33-34-35] İstanbul Liman ve Dokları Gemi Sanai'i İşçileri Sendikasından alınan malûmat.

[36] Adı geçen sendikadan alınan malûmat.

T. C.
ZİRAAT
BANKASI

Tasarruf hesapları 1957 yılı ikramiye plânında

2.000.000 Lira

Para,

2.000.000 Lira

Uzun vadeli Kredi vardır.

TÜRK TİCARET BANKASI

1957 YILI İKRAMİYE PLÂNI

12 APARTIMAN DAİRESİ

VE

300.000 LİRA PARA İKRAMİYELERİ

AYRICA İKRAMİYELİ GURUP HESAPLARINDA 100 KİŞİDE 25 KİŞİYE MUTLAK İSABET

HER 150 LİRA SİZE BİR KURA NUMARASI KAZANDIRIR

Tamamlayıcı malumat almak için gişelerimiz emrinizdedir

TÜRK TİCARET BANKASI

İstanbul TAN Matbaası